

Теоретико-методологічний аспект дослідження економічної безпеки суспільства

Статтю присвячено теоретичному аналізу наявних наукових надбань у галузі визначення змістовної характеристики поняття «економічна безпека» та уточненню категоріального апарату дослідження цієї дефініції. Визначено характер взаємозв'язку між поняттями «економічна безпека», «національна безпека» та «стан економіки».

Ключові слова: безпека, національна безпека, економічна безпека, економічні інтереси, загрози.

Статья посвящена теоретическому анализу существующих научных работ в сфере определения содержательной характеристики понятия «экономическая безопасность» и уточнению категориального аппарата исследования этой дефиниции. Определен характер взаимосвязи между понятиями «экономическая безопасность», «национальная безопасность» и «состояние экономики».

Ключевые слова: безопасность, национальная безопасность, экономическая безопасность, экономические интересы, угрозы.

The article is dedicated to the theoretical analysis of available scientific achievements in the field of defining the content description of the concept of «economic security» and determining the categorial apparatus of research of this definition. The type of correlation between the concepts of «economic security», «national security» and «the state of economy» was defined.

Keywords: security, national security, economic security, economic interests, threats.

Постановка проблеми. На сьогодні проблема економічної безпеки суспільства є визначальною в контексті існування і подальшого розвитку України як суверенної держави, що актуалізує потребу проведення відповідних ґрунтовних наукових досліджень даної галузі. Необхідність доповнення та переосмислення більшості сучасних знань в економіці з урахуванням поняття «безпека» тісно пов'язана насамперед з уточненням змістовних характеристик окремих дефініцій і систематизацією використовуваного категоріального апарату.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженню змісту поняття «економічна безпека» у своїх роботах приділяють увагу такі вітчизняні і зарубіжні вчені: Л. Абалкін, А. Баланда, О. Барановський, І. Богданов, І. Бінько, О. Власюк, В. Гейць, Б. Губський, М. Єрмошенко, Я. Жаліло, В. Кириленко, А. Колосов, В. Мартинюк, В. Мунтіян, В. Садовничий, В. Сенчагов, А. Сухоруков, Г. Пастернак-Тарануценко, С. Пирожков, В. Шлемко та інші.

Мета статті. Проаналізувати та систематизувати накопичені науковою думкою погляди на економічну безпеку суспільства та уточнити її сутність з позиції системного підходу.

Виклад основного матеріалу. Історико-ретроспективний аналіз сутності наукової категорії «безпека» найбільш широко висвітлено А.Л. Баландою. Вчений зауважує, що проблемами безпеки переймалися мислителі починаючи з античних часів. Перше визначення поняття безпеки зустрічається у роботах Платона і зводиться до відвернення шкоди. Демокрит дещо змінює акценти і під безпекою розуміє здатність людини пристосовуватися до умов проживання. Аристотель визначав безпеку як природну властивість людини до самозбереження. А.Л. Баланда дійшов висновку, що переважна більшість науковців сучасності базуються на тому, що безпека має об'єктивний і суб'єктивний аспекти. Перший передбачає відсутність загроз набутим цінностям, а другий – відсутність страху стосовно того, що цим цінностям буде заповдіяна шкода. Вперше таке розуміння категорії «безпека» було висвітлено в середині ХХ століття А. Уолферсом [5].

На сьогодні пояснення сутнісних властивостей і конкретних характеристик безпеки суспільства багато в чому ускладнене плюралізмом в осмисленні й розумінні того наукового апарату, за допомогою якого вони виражаються.

Серед іноземних економістів досить широко розповсюджене розуміння безпеки як стану захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства й держави від внутрішніх і зовнішніх погроз. На нашу думку, такий підхід ілюструє не досить коректне співвідношення безпеки й життєво важливих інтересів. Логічніше було б співвіднести безпеку не із захищеністю інтересів, а із захищеністю життєвого, економічного простору, в якому ці інтереси реалізуються.

Більш розгорнуту й повну характеристику безпеки обґрунтовує В.І. Мітрохін, на думку якого, «безпека є кількісна і якісна характеристика захищеності середовища життя, честі, достоїнства, цінностей особистості, соціальних груп, суспільства, цивілізації в цілому від впливу несприятливих факторів й умов, забезпечена економічним, політичним, військовим, інтелектуальним, фізичним й іншим потенціалом» [12]. Це соціально-філософське визначення безпеки як характеристики життєвого простору людини, суспільства, держави, різних соціальних, етнічних, професійних співтовариств, економічних, політичних й інших структур. Дане визначення відповідає ознаці системності і дозволяє більш адекватно аналізувати сутнісні риси економічної безпеки, її об'єктні й суб'єктні параметри.

На думку академіка РАН В. Садовниченко: «Безпека в широкому сенсі – це система умов і факторів, у якій країна й суспільство обмежено функціонують і розвиваються за своїми внутрішніми законами, делегуючи управлінню право стимулювати позитивні зрушення й тенденції, а також корегувати негативні відключення, огорожуючи при цьому країну від погроз зовнішнього середовища». У даному визначенні акцент зроблено на взаємозв'язок, взаємозумовленість безпеки та саморозвитку суспільства, його керованість [13].

З інших позицій визначають сутність безпеки В. Серебрянніков, В. Хлоп'єв. «Ми виходимо з того, – пишуть автори, – що безпека є діяльність людей, суспільства, держави, світового співтовариства народів по виявленню (вивченню), попередженню, ослабленню, усуненню (ліквідації) і відбиттю небезпек і погроз, здатних погубити їх, позбавити фундаментальних матеріальних і духовних цінностей, нанести неприйнятний (неприпустимий об'єктивно й суб'єктивно) збиток, закрити шлях для виживання й розвитку». Автори підходять до визначення сутності й ознак безпеки через функціональну активність суб'єктів по нейтралізації погроз і небезпек [14].

У політичному енциклопедичному словнику сутність терміну «безпека» трактується як стан і ступінь захищеності життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави у різних сферах життєдіяльності від внутрішніх та зовнішніх загроз, що є необхідною умовою існування та розвитку нації, збереження та примноження її матеріальних та духовних цінностей [16].

У трактуванні російських науковців А.І. Татаркіна, В.Г. Благодатського безпека – це властивість об'єкта, що дозволяє йому не допускати ситуацій, небезпечних для людей і навколишнього середовища [15].

Плюралізм у трактуванні поняття «безпека» породжує неоднозначність поглядів на сутність категорії «національна безпека».

Проблематика національної безпеки в сучасному її розумінні почала активно розроблятися всередині минулого століття. Її головні концептуальні положення вперше було сформульовано у США (у Посланні Президента США Теодора Рузвельта Конгресу країни, 1904 рік). У наступні роки національна безпека перетворилася на одну із широко розповсюджених базових наукових категорій. Результатом її розробки стали праці Є. Азара, Д. Бартона, Л. Брауна, Б. Броуді, Зб. Бжезинського, Р. Джексона, У. Ліппмана, Г. Моргентау. У роботах цих авторів викладено основні підходи до визначення поняття «національна безпека» та стратегій її забезпечення [5].

У 1947 році у США був прийнятий закон «Про національну безпеку», а при президенті країни була створена Рада з національної безпеки, до компетенції якої входили стратегічні рішення не тільки в галузі оборони, але і в сфері зовнішньої й внутрішньої економічної політики. Це стало відправним пунктом розвитку Концепції національної безпеки, основу якої становили фізичне виживання суспільства, збереження суверенітету й територіальної цілісності держави,

забезпечення його дієздатності перед загрозою застосування сили з боку інших суб'єктів міжнародних відносин.

У більш широкому сенсі національна безпека включає також забезпечення всім громадянам необхідних і достатніх умов для нормального цивілізованого життя, для вільного розвитку особистості. Наприклад, у документах ООН головним чином говориться про безпеку людини. «Безпека людини – це коли дитина не вмирає, хвороба не поширюється, етнічні звади не виходять з-під контролю, жінку не гвалтують, бідняк не голодує, дисидента не змушують мовчати, людський дух не придушують» [6].

Як відзначали В. Серебрянніков, В. Хлоп'єв «...у світі є якісно різні системи й моделі національної безпеки: американська – орієнтована на єдність зовнішньої й внутрішньої безпеки, що береться за зразок багатьма іншими державами; японська – з акцентом на внутрішню соціальну безпеку; китайська, що є найбільш концентрованим вираженням систем безпеки тих держав, які здійснюють будівництво соціалістичного суспільства» [14]. Окремо автори виділяють системи, властиві молодим державам, що недавно здобули незалежність, а також ті, що здійснюють глибоку переорієнтацію напрямку свого розвитку.

В Україні ґрунтовні дослідження питань національної безпеки започатковано в 90-х роках минулого століття. У наукових доробках, присвячених проблемам національної безпеки, в основному акцентовано на вивчення національних інтересів, напрямках мінімізації викликів та загроз національній безпеці. З-поміж українських дослідників проблематики, яка прямо чи опосередковано стосується питань національної безпеки, можна виділити праці О. Барановського, О. Белова, І. Бінька, О. Бодрука, О. Власюка, В. Гейця, Я. Жаліла, В. Горбуліна, О. Гончаренка, О. Данильяна, О. Дзьобаня, А. Качинського, Є. Лисицина, В. Мандибури, О. Новікової, Н. Нижник, М. Панова, Д. Прейгера, С. Пирожкова, Г. Ситника [5].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про основи національної безпеки України» національна безпека – це захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам [1].

Таким чином, категорія національної безпеки передбачає безпеку в політичних відносинах, економіці, військовій і соціальній сферах. Як правило, національна безпека містить і категорію національних інтересів, що передбачає додатково активний вплив на інші держави в напрямку реалізації власних цілей економічного розвитку й може передбачати певну експансію, що в принципі є нормальним у встановленні сучасних міждержавних відносин. Виокремлюють економічні інтереси особистості, груп, членів суспільства й держави. При цьому за основні прийняті інтереси держави, що поєднують і погоджують інтереси особистості й соціальних груп. Економічні інтереси держави поділяються на внутрішні й зовнішні.

Внутрішні інтереси полягають у забезпеченні економічного зростання, задоволенні потреб членів суспільства, стійких відтворювальних процесах, оптимізації територіального розвитку, створенні системи захисту економічних інтересів членів суспільства (фізичних й юридичних осіб, основних груп). Зовнішні економічні інтереси проявляються в ефективній участі національної економіки в міжнародному поділі праці, оптимізації зовнішньоекономічних відносин, створенні товарної структури експорту, що забезпечує найбільш повне й ефективне використання ресурсного й виробничого потенціалу країни, захисту внутрішніх товаровиробників від імпорту.

У науковій літературі зустрічаються різні підходи до визначення взаємозв'язку, взаємозумовленості базового й видового понять безпеки (економічної, соціальної, політичної, продовольчої тощо).

Зміст категорії економічної безпеки для кожної держави може бути різним. В одних випадках економічна безпека розглядається як основа, базис національної безпеки, в інших – вона представляється як один із компонентів системи суспільної або національної безпеки. Разом із тим основні фактори й критерії оцінки будуть схожими настільки, наскільки збігаються параметри розвитку економік різних країн і прийняті у світовій практиці показники їх аналізу.

Приведемо найбільш характерні думки щодо основних проблем економічної безпеки.

На думку А.І. Сухорукова, що знайшла своє відображення у Методичних рекомендаціях щодо оцінки рівня економічної безпеки України, ухвалених Радою національної безпеки і оборони України у 2003 році, економічна безпека – це сукупність умов, за яких зберігається спроможність країни ефективно захищати свої економічні інтереси; задовольняти у довгостроковому режимі потреби суспільства і держави; генерувати інноваційні зрушення в економіці з метою забезпечення стабільного економічного розвитку; протистояти зовнішнім економічним загрозам та повністю використовувати національні конкурентні переваги у міжнародному поділі праці [2].

Відповідно до Методики розрахунку рівня економічної безпеки України, затвердженої наказом Міністерства економіки України у березні 2007 року, економічна безпека – це такий стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз і здатний задовольняти потреби особи, сім'ї, суспільства та держави [3].

Н.М. Блінов вважає, що «найважливішою складовою безпеки є економічна безпека. Вона означає надійну захищеність національних, державних інтересів у сфері економіки від зовнішніх і внутрішніх погроз, забезпечену всіма необхідними інститутами держави, включаючи силові структури» [7]. У даному визначенні робиться акцент не тільки на системно-структурні ознаки, але й на механізм забезпечення безпеки.

А.В. Колосов наголошує на тому, що сьогодні економічну безпеку варто розглядати як «... здатність підтримувати послідовну реалізацію національно-державних інтересів, стійку ді-

ездатність господарюючих суб'єктів, нормальні умови життєдіяльності населення». Таким чином, на його погляд, економічна безпека «охоплює сукупність дій по створенню й протидії небезпекам і погрозам для економічних інтересів» [17].

Схожу позицію у своїх дослідженнях займає В.А. Дворянков, який під економічною безпекою розуміє «здатність національної економіки забезпечувати ефективно задоволення суспільних потреб, невразливість країни від зовнішніх і внутрішніх погроз і нормальний економічний розвиток». Він вважає, що економічна безпека створюється здатністю економіки забезпечити гідні умови життя й розвитку особистості, соціально-економічну й політичну стабільність суспільства й держави. Це здатність зберігати високий рівень стабільності при зовнішніх і внутрішніх економічних, політичних, соціальних, військових, природних і техногенних дестабілізуючих впливах [9].

С.В. Блохін визначає економічну безпеку як «достатність забезпечення певного рівня національної безпеки власними фінансовими та іншими необхідними ресурсами, створення сприятливих умов для розвитку економіки та підвищення рівня конкурентоспроможності країни та захищеність життєво важливих інтересів особистості, суспільства та держави в економічній сфері від внутрішніх та зовнішніх загроз» [11].

На думку М.І. Дзлієва, економічна безпека є «синтетичною категорією політекономії й політології, тісно пов'язаною з категоріями економічної незалежності й залежності, стабільності й вразливості, економічного тиску, шантажу, примусу й агресії, економічного суверенітету й т.п.» [10].

Варто погодитися з вищенаведеними висновками із приводу синтетичних характеристик категорії «економічна безпека», але, як нам представляється, вона містить у собі не тільки політекономічні й політологічні властивості. У категорії «економічна безпека» виражаються, відображаються властивості, явища, процеси й економічного, і політичного й іншого характеру, у тому числі пов'язані із процесами прогнозування, управління, маркетингу, спеціальних галузей і розділів права.

Академік Л.І. Абалкін вважає, що, економічна безпека – це сукупність умов і факторів, що забезпечують незалежність національної економіки, її стабільність і стійкість, прагнення до постійного відновлення й самовдосконалення. «Головне завдання економічної безпеки – забезпечити проведення незалежного курсу економічної політики. Незалежної не в сенсі автаркії (економічний режим самозабезпечення країни, за якого мінімізується зовнішній товарооборот), а з погляду можливості вироблення програми дій, що відповідають вищим національно-державним інтересам країни й заснованих на контролі за національними ресурсами. Економічна безпека повинна також гарантувати стабільність і стійкість національної економіки, її здатність до саморозвитку й прогресу» [4].

Г.А. Пастернак-Таранушенко відзначає, що економічна безпека являє собою стан держави, в якому вона забезпечена

можливістю створення і розвитку умов для глідного життя її населення, перспективного розвитку її економіки у сьогоденні та у майбутньому та у зростанні добробуту її мешканців [8].

Досить широке визначення поняття економічної безпеки надає І.Я. Богданов: «...це стан економіки країни, що, по-перше, по об'ємним і структурним параметрам достатній для забезпечення існуючого статусу держави, її незалежного від зовнішнього тиску політичного й соціально-економічного розвитку й, по-друге, здатний підтримувати рівень легальних доходів, що забезпечує абсолютній більшості населення добробут, що відповідає стандартам цивілізованих країн» [6].

Звичайно, у цьому формулюванні можна доглянути взаємозв'язок економічної й національної безпеки в цілому. Цей зв'язок проглядається у включенні в стан економії, що відповідає вимогам економічної безпеки, достатності для забезпечення існуючого статусу держави, його незалежного від зовнішнього тиску політичного й соціально-економічного розвитку. Однак цей взаємозв'язок економічної безпеки з національною безпекою виражений у даному формулюванні в неявній, прихованій формі. В загальному контексті це звучить як достатність тільки від економічного зовнішнього тиску. З іншого боку, у наданому формулюванні досить розпливчасто й відірвано від аспектів національної безпеки представлена така соціальна складова поняття економічної безпеки, як добробут, що відповідає стандартам цивілізованих країн. Однак неясно, чому вимогам економічної безпеки відповідає тільки рівень добробуту, що відповідає стандартам цивілізованих країн.

Більш лаконічним і зі значно більшим взаємозв'язком з національною безпекою в цілому дане академіком В.К. Сенчаговим визначення змісту економічної безпеки: «Сутність економічної безпеки можна визначити як стан економіки й інститутів влади, при якому забезпечуються гарантований захист національних інтересів, соціальна спрямованість політики, достатній оборонний потенціал навіть при несприятливих умовах розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів» [18].

У цьому формулюванні уже є пряме посилання на національну безпеку як більш складну систему, частиною якої є економічна безпека, і на один її аспект – оборонну безпеку. Однак не можна зводити національну безпеку тільки до оборонної. Представляється також, що досить невизначеним є відношення соціальної складової економічної безпеки тільки до соціальної спрямованості політики без вказівки на результат цієї спрямованості.

Висновки

Підсумовуючи вищевикладене зауважимо, що у більшості визначень сутності економічної безпеки увага зосереджується на необхідності економічної незалежності держави й соціальної спрямованості розвитку економіки. Разом із тим у них має місце істотне змістовне перетинання визначень використовуваних категорій і функцій. Так, найбільш поширеним серед російських та вітчизняних науковців є тлумачення економічної безпеки як певного стану економіки. На нашу думку, ці два по-

няття тісно взаємопов'язані та взаємозалежні, але їх отождивлення є некоректним. Стан економіки описує її змінні властивості та характеризується множиною стабільних на певний проміжок часу значень змінних параметрів економіки. Коливання будь-якого з таких показників веде до зрушень в стані економіки в цілому. В той же час економічна безпека передбачає певний щабель захищеності економіки від несприятливих змін окремих параметрів. При цьому, чим нижчим буде ступінь чутливості стану економіки до зрушень значень критеріїв, що його вимірюють, тим вищим буде рівень економічної безпеки.

Численною є і група економістів, що у визначенні терміну «економічна безпека» дотримуються функціонального підходу. Найбільш спрощене розуміння сутності економічної безпеки в даному випадку зводиться до притаманної економіці здатності забезпечення, по-перше, невразливості від зовнішніх впливів і рівноправного й незалежного положення в світі, що глобалізується й, по-друге, гідний рівень життя своїм громадянам. Таким чином, поняття економічної безпеки має два вектори – зовнішній і внутрішній, і обидва вони рівнозначні й не можуть вирішуватися один за рахунок іншого.

Безумовно, що можливості забезпечення обох цих векторів економічної безпеки залежать від масштабів економіки, а стосовно до конкретних економічних індикаторів – від величини ВВП у цілому й на душу населення. Величина ВВП має бути такою, щоб мати можливість, по-перше, нарощувати потенціал найважливіших базових галузей реального сектора економіки до масштабів, достатніх для рівноправної інтеграції у світові господарські зв'язки, забезпечення своєї незалежності від кон'юнктури ринку, для підтримки належної оборотоздатності й, по-друге, піднімати добробут свого населення.

Зауважимо, що переважна більшість спеціалістів в галузі економічної безпеки акцентує увагу на необхідності нейтралізації існуючих небезпек і реальних загроз нормальному розвитку економіки. Дослідженню потенційних ризиків приділяється значно менше уваги, в той час як, на нашу думку, попереджувальний характер дій відіграє не менш суттєву роль у забезпеченні економічної безпеки. Найбільш яскраво такий аспект ілюструє розвиток освіти, науки, впровадження новітніх технологій, побудова економіки знань, тощо.

У цілому плюралізм у визначенні поняття «економічна безпека» багато в чому обумовлений досить неоднозначним підходом до виявлення онтологічних характеристик феномена безпеки. В одних випадках безпека розглядається як стан того або іншого об'єкта, в інших – як умова стабільного, стійкого розвитку, в третіх – як результат тих або інших суб'єктивно-управлінських дій. Вважаємо, що дані підходи доповнюють один одного, акцентуючи увагу на системних, процесуальних, структурних та функціональних властивостях безпечного буття особистості, суспільства, держави, цивілізації в цілому.

Із врахуванням всього вищезазначеного автором пропонується таке тлумачення змісту категорії «економічна безпека суспільства» – це сукупність властивостей економіки, що характеризують такий рівень її стійкості до існуючих вну-

трішніх і зовнішніх загроз розвитку суспільства, а також ймовірних ризиків, який дозволяє економіці виконувати свої основні функції навіть за несприятливих умов.

Література

1. Закон України «Про основи національної безпеки України», Відомості Верховної Ради України, 2003, №39, ст. 351.
2. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня економічної безпеки України за редакцією академіка НАН України С.І. Пирожкова. – К., НІПМБ, 2003. – 42 с.
3. Наказ Міністерства економіки України №60 від 02.03.2007 р. «Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України».
4. Абалкин Л.И. К концепции будущего развития // К самосознанию России. – М.: РАН, Ин-т экономики. – М., 1995.
5. Баланда А. Соціальні детермінанти національної безпеки України [монографія] / А. Баланда. – К.: Вид-во Національної бібліотеки ім. Вернадського, 2008. – 413 с.
6. Богданов И.Я. Экономическая безопасность; сущность и структура / Рос. акад. наук, Ин-т соц.-полит. исслед. – М: ИСПИ, 2000.
7. Блинов Н.М., Городецкий А.Е. Экономическая безопасности и политика реформ. – М., 1996.
8. Пастернак–Таранушенко Г.А. Економічна безпека держави. Методологія забезпечення: Монографія. – К.: Київський економічний інститут менеджменту, 2003. – 320 с.

9. Дворянков В.А. Экономическая безопасность. Теория и реальность угроз. – М., 2000.
10. Дзалиев М.И. Социальная напряженность и национальная безопасность России. – М., 1996.
11. Літош Г.М. Економічна безпека країни: зміст та структурні елементи // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – №4(83). – С. 183–188.
12. Митрохин В.И. Сущность и категориальный аппарат современной концепции национальной безопасности. – М., 1999.
13. Садовничий В. Образование и наука как фактор национальной безопасности // Социальная и духовная безопасность России / Под. общ. ред. В.И. Добренкова, Г.Н. Бутырина, Н.Н. Ефимова. – М., 1995.
14. Серебрянников В., Хлопов А. Социальная безопасность России / Под общ. ред. Иванова В.Н., Яновского Р.Г. – М., 1996.
15. Влияние энергетического фактора на экономическую безопасность регионов Российской Федерации / Татаркин А.И., Благодатский В.Г., Богатырев Л.Л.
16. Политология: Энциклопедический словарь / Общ. ред. и сост. Ю.И. Аверьянов. – М.: Изд-во Моск. коммерч. ун-та, 1993.
17. Экономическая безопасность хозяйственных систем: Учеб. / Колосов А.В., Кушлин В.И., Фоломьев А.Н. и др.; Под общ. ред. А.В. Колосова; РАГС при Президенте РФ. – М.: Изд-во РАГС, 2001.
18. Экономическая безопасность России: Общий курс: Учебник / Под ред. В.К. Сенчагова. 2-е изд. – М.: Дело, 2005. – 896 с.

В.В. ТОКАР,
к.е.н., Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Напрями реформування оподаткування майна в Україні

У статті досліджується сучасний стан оподаткування майна в Україні. Розглянуто міжнародний досвід використання різних методів оподаткування майна. Представлені економічно обґрунтовані авторські пропозиції щодо удосконалення оподаткування нерухомості з метою поповнення дохідної частини консолідованого бюджету та зменшення соціальної нерівності в Україні.

Ключові слова: оподаткування майна, житлова нерухомість, елітна нерухомість, реформування.

В статье исследуется современное состояние налогообложения имущества в Украине. Рассмотрен международный опыт использования разных методов налогообложения имущества. Представлены экономически обоснованные авторские предложения по усовершенствованию налогообложения недвижимости с целью пополнения доходной части консолидированного бюджета и уменьшения социального неравенства в Украине.

Ключевые слова: налогообложение имущества, жилая недвижимость, элитная недвижимость, реформирование.

The article researches the modern stage of the property taxation in Ukraine. International experience of the usage of different methods of property taxation is revealed. The author's economically sound suggestion to improve of the real estate taxation for the purpose of increase of revenues of the consolidated budget and reduction of the social inequality in Ukraine is presented.

Keywords: property taxation, estate, elite estate, reforming.

Постановка проблеми. Фінансова криза 2007–2010 років установила чіткі об'єктивні обмеження на залучення зовнішніх запозичень національними економіками периферії, до яких належить Україна. Сукупне боргове навантаження вже сьогодні актуалізує питання пошуку можливостей для поповнення дохідної частини консолідованого бюджету з метою стимулювання соціально-економічного розвитку. Зважаючи на те, що потенціал приватизації у якості джерела фінансування державних видатків в Україні практично вичерпано (і витрачено переважно на поточне споживання),